

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ความเข้มแข็งของชุมชนและความร่วมมือในการ
แข่งขันเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในหมู่บ้าน

ผู้เขียน พระครูสุจินต์ญาณธรรม

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์	รุ่งวิสัย	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุไรวรรณ	ตันกิมยง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง "ความเข้มแข็งของชุมชนและความร่วมมือในการแข่งขันเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในหมู่บ้าน" บ้านบวกซอน และบ้านบวกปลาข้าว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบททางสังคม วัฒนธรรมและพฤติกรรมของชุมชนที่มีผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วม และปัญหาและอุปสรรคในการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชนของประชาชนบ้านบวกซอนและบ้านบวกปลาข้าว ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามจากประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในบ้านบวกซอนหมู่ที่ 8 และบ้านบวกปลาข้าว หมู่ที่ 3 ตำบลหัวงม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย จำนวน 200 ราย มีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกลุ่มผู้นำชุมชนของทั้งสองหมู่บ้านในภาคสนามด้วย และนำผลการศึกษาที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS)

ผลการศึกษา พบว่า สองหมู่บ้านที่ศึกษามีบริบททางสังคม และวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน สำหรับบริบททางพฤติกรรมของชุมชนนั้น ทั้งบ้านบวกซอนและบ้านบวกปลาข้าวมีการจัดตั้งกลุ่มและองค์กรต่างๆ ขึ้นในหมู่บ้าน ได้แก่ กลุ่มวัด กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชน และกลุ่มออมทรัพย์ แต่มีวัตถุประสงค์ในการรวมกลุ่มที่เหมือนกันคือ ต้องการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อช่วยเหลือกันในชุมชน ส่วนที่แตกต่างกัน คือ บ้านบวกซอนมีผู้นำชุมชนที่สามัคคีกัน ส่วนผู้นำชุมชนบ้านบวกปลาข้าวมีปัญหาขัดแย้งกัน จึงไม่ให้ความร่วมมือกันในการพัฒนาหมู่บ้าน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ชุมชนบ้านบวกขอนเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งมากกว่าชุมชนบ้านบวกปลา
ค้ำ

การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของประชาชนในทั้งสองหมู่บ้านมีความ
แตกต่างกัน กล่าวคือ ประชาชนบ้านบวกขอนให้ความร่วมมือในการป้องกันการเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม
ในชุมชนดีกว่าประชาชนบ้านบวกปลาค้ำ แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการเข้าไปมีส่วนร่วม
ในกิจกรรมการแข่งขันเพื่อจัดการสิ่งแวดล้อม พบว่า กลุ่มตัวอย่างบ้านบวกปลาค้ำมีค่าเฉลี่ยการ
เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการแข่งขันเพื่อจัดการสิ่งแวดล้อมมากกว่ากลุ่มตัวอย่างบ้านบวกขอน
แต่จากการสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์บ้านบวกขอนเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าบ้านบวกปลาค้ำ

กลุ่มตัวอย่างบ้านบวกขอนเห็นว่า เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิก
องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านให้การสนับสนุนให้ชาวบ้านได้เข้ามา
มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมชุมชนดีมาก ส่วนบ้านบวกปลาค้ำเห็นว่ากลุ่มผู้นำของหมู่บ้านให้การ
สนับสนุนบ้างแต่ไม่มากนัก

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชนของประชาชนบ้านบวก
ขอนและบ้านบวกปลาค้ำ แบ่งออกเป็นปัญหาที่เกิดจากประชาชนเอง ปัญหาที่เกิดจากองค์กร
ของชุมชน และปัญหาที่เกิดจากหน่วยงานของรัฐ

Independent Study Title Community's Strength and Participation in
Community Environment Management Competition

Author Phrakrusujinkallayanatharm

Degree Master of Arts (Man and Environment Management)

Independent Study Advisory Committee

Associate Professor Dr.Suvit Rungvisai Chairperson

Assistant Professor Dr.Uraivan Tankimyong Member

Abstract

The independent study entitled "Community's Strength and Participation in community Environment Management Competition" is aimed at investigating the impact of social cultural and behavioral patterns on community strength and comparison of participation and obstacle in environment management of the people of Ban Buak Khon and Ban Buak Pla Khaw.

The data are based on random sampling drawn from 200 residents of Ban Bauk Khon and Ban Buak Pla Khaw Tambol Hua Ngom, Phan District, Chiang Rai. Dept interview of community leaders of those villages was also carried out during the fieldwork. To analyze the collected data the SPSS program was employed.

It is found that two villages are mostly of the same social and cultural patterns. They are different in group organization such as temple group, housewife group, the youth and credit union. But the objectives of group organizations are similar to one another. That is they want to unite for helping each other. The difference is that in Ban Buak

another. That is they want to unite for helping each other. The difference is that in Ban Buak Khon community leaders as mentioned seem to keep unity while the leaders Ban Buak Pla Khaw have some conflict leading to less cooperation among them. The community of Ban Buak Khon is therefore stronger than that of Ban buak Pla Khaw.

Participation in environment management of both village differs from one another. The villagers of Ban Bauk Khon participate in environment problems more than those of Ban Bauk Pla Khaw. When average participation in made it is found that the sampling group of Ban Bauk Pla Khaw has more competition participation of environment management than that of Ban Buak Khon. But the information based on the dept-interview and observation indicates that the villagers of Ban Bauk Khon more participated in environment management than those of Ban Bauk Pla Khaw.

The sampling group of Ban Buak Pla Khaw gave their opinions that the Tambol officials, Tambol council members, headman and headman assistant lightly supported community activities while the sampling group of Ban Buak Khon viewed the mentioned officials considerably assisted the community activities.

The problems and obstacles of the environment management in communities of Ban Bauk Khon and Ban Buak Pla Khaw arise from the villagers, community organizations and government agencies.